

Stichting Amani ya Congo

Jaarverslag 2013

1. Algemeen

DOEL

Het doel van de stichting Amani ya Congo is:

- * het verspreiden van informatie in Nederland en, meer algemeen in de landen van de Europese Unie, over de politieke en humanitaire situatie in Centraal Afrika, in het bijzonder de Democratische Republiek Congo, Rwanda en Uganda;
- * het beïnvloeden van het overheidsbeleid in Nederland en de EU ten gunste van de bevolking in die landen;
- * het bijdragen aan de verbetering van de levenssituatie van de lokale bevolking aldaar, en voorts alles wat daarmee in de meest uitgebreide zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn

De activiteiten om de doelstelling van de stichting te verwezenlijken worden uitgevoerd door een werkgroep die bekend staat onder de naam: Werkgroep Congo-Ned.

Coördinator van de werkgroep Congo-Ned is Nelly Koetsier.

WERKGROEP CONGO-NED

De werkgroep werkt aan het doel van de stichting door middel van de volgende activiteiten:

- * informatie verspreiden via de website congoned.dds.nl en door artikelen in diverse media;
- * organiseren van informatieve bijeenkomsten;
- * uitgave van publicaties, waaronder een nieuwsbrief;
- * contact onderhouden met organisaties en individuen met overeenkomstige doelstellingen;
- * voeren van acties ter beïnvloeding van de Nederlandse politiek en vergroting van de betrokkenheid van de Nederlandse samenleving;
- * steun aan concrete projecten in Congo.

De werkgroep bestaat uit vrijwilligers.

De werkgroep beschikt over een bureau dat gevestigd is in de Tweede Oosterparkstraat 215 II, 1092 BK Amsterdam.

BESTUUR

Samenstelling van het stichtingsbestuur:

Leen van den Berg	voorzitter
Yesu Kitenge II	secretaris
Nico Dekker	penningmeester
Paul Mbikayi	lid

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Adres:	2 ^e Oosterparkstraat 215 II 1092 BK Amsterdam
Telefoon:	+ 31 (0) 20 6718773
Fax:	+ 31 (0) 20 4631984
e-mail	congoned@dds.nl
website	www.congoned.dds.nl
Bank:	ING [BIC: INGBNL2A]
Rekeninghouder:	Stichting Amani ya Congo te Amsterdam
Rekeningnummer:	IBAN: NL39 INGB 0009 2633 03

KvK-nummer: 3416881

De stichting Amani ya Congo is door de Belastingdienst erkend als ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling).

BELEIDSPLAN

Amani ya Congo volgt de ontwikkelingen in en rond de Democratische Republiek Congo, zoveel mogelijk vanuit het perspectief van de Congolese bevolking.

De aandacht richten we speciaal op de bevolking van de oostelijke provincies van Congo in hun strijd voor berechting van de oorlogsmisdaden gepleegd tijdens de langdurige oorlogen. Als basis voor de vervolging van verdachten van internationale misdrijven geldt voor ons het Mapping Rapport van de VN Hoge Commissaris voor de Mensenrechten. Initiatieven van Congolese ngo's in dit verband, zoals van Congo Peace Network in Goma, worden door ons gesteund. We doen dit in overleg met hen door hun activiteiten binnen de Nederlandse samenleving bekend te maken.

Om bekendheid te geven wat gebeurd in Congo hebben we een Kroniek op onze website, die regelmatig bijgehouden wordt. Onze Nieuwsbrief, bestemd voor Nederlandse ngo's, pers, Congolese Nederlanders en geïnteresseerde organisaties en individuen, verschijnt op gezette tijden met name als er zich bijzondere gebeurtenissen voordoen.

Tot ons werk hoort ook het lobbyen richting Nederlandse en Europese politiek om een grotere betrokkenheid en meer rechtvaardigheid bij de beleidsvorming van de Nederlandse overheid en de Europese organen ten opzichte van Congo te verkrijgen. Het komt ook voor dat we voor de vrijlating van individuele mensenrechtenactivisten moeten lobbyen, zoals voor Mr Yangambi die gevangen zit in Kinshasa.

Waar mogelijk geven we financiële steun aan initiatieven van Congolese Nederlanders om in Congo lokaal hoopgevendende ontwikkelingen op gang te brengen, zoals het landbouwproject van Heri Njila in Uvira.

2. Politieke context : ontwikkelingen in 2013

De politieke ontwikkelingen in het jaar 2013 werden gedomineerd door enerzijds de nasleep van de onherstelbaar vervalste parlement- en presidentsverkiezingen van november 2011 en anderzijds de afloop van de door de rebellengroep M23 aangestichte oorlog in Oost-Congo.

Deze laatste werd tenslotte beëindigd door de inzet van een speciale interventiebrigade van de VN-vredesmacht Monusco die het Congolese leger voorzag van noodzakelijke logistieke steun om het M23-legertje het land uit te jagen. Dit ging internationaal gezien gepaard met de doorbrekende erkenning dat de jarenlange cyclus van vernietiging van mens en natuur door milities zijn oorsprong niet heeft in Congo zelf maar wordt georkestreerd en in stand gehouden door de buurlanden Uganda en vooral Rwanda. Dit inzicht was onontkoombaar geworden door de rapporten van de groep VN-experts die aangaven dat aan het menselijk drama in Noord-Kivu geen einde zou komen tenzij president Kagame van Rwanda zou worden gedwongen zich te onthouden van inmenging in zijn buurland. Een meer gedetailleerd verslag van de gebeurtenissen is te vinden in onze Nieuwsbrief 25 die in december 2013 is uitgekomen. Voor de werkgroep Congo.Ned is het een, helaas veel te late, erkenning van ons standpunt dat het Rwandese regime de hoofdverantwoordelijke is voor de vernietiging van miljoenen mensenlevens in Oost-Congo, het actiethema dat we al meer dan 10 jaar met alle vreedzame middelen hebben trachten uit te dragen..

De politieke impasse door de machtsgreep van Joseph Kabila c.s. is blijven doorzien totdat de ontwikkelingen in het Oosten het de regering in Kinshasa noodzakelijk maakten om het draagvlak onder de politieke elite te verbreden. Met name de in het kader van de Afrikaanse Unie gesloten overeenkomst van Addis-Abeba (24 februari) verplichtte de regering tot het opstellen van een brede amnestieregeling waarvan behalve leden van M23 ook talloze andere politieke gevangenen die in Congo vastzitten zouden profiteren. Daaronder zijn ook onze vrienden Firmin Yangambi, Eric Kikunda en Ben Olangi, die in de Makala gevangenis in Kinshasa zitten. Kabila besloot tot het houden van een nationaal beraad over allerlei heikele kwesties waaronder de amnestieregeling, de verkiezingen van 2016, verbreding van de regeringsploeg en dergelijke. Er ligt nu een dik pak aanbevelingen, maar besluiten laten nog op zich wachten..

3. Activiteiten

3.1 Actie tegen straffeloosheid

Met de verschijning van het "Mapping Report" in oktober 2010 werd nadrukkelijk de internationale verplichting aan de orde gesteld om degenen te berechten die zich op Congolees grondgebied hebben schuldig gemaakt aan misdrijven tegen het internationale humanitaire recht. Deze verplichting rust in beginsel op alle landen en betreft evenzeer de periode sinds het in werking treden van het Internationaal Strafhof als van die daarvóór.

In oktober 2012 zijn we in contact gekomen met Patrick Mulemeri, president van de in Goma gevestigde NGO Congo Peace Network (CPN), die net als wij van mening is dat het Mapping Report geen dode letter mag blijven en dat actieve vervolging moet plaats vinden van degenen die in Congo internationale misdrijven hebben gepleegd, óók uit de periode voorafgaand aan de instelling van het Internationaal Strafhof. Het Mapping Report suggereert daarvoor een geschikt model: de instelling van zogeheten *gemengde gespecialiseerde kamers* binnen het Congolese rechtsysteem. Een wetsontwerp daartoe is door het Congolese Ministerie van Justitie voorbereid maar de voortgang is gestagneerd door onwil bij de politieke elite die mogelijk vreest voor de consequenties in eigen gelederen.

Samen met Mulemeri en de Nederlandse organisatie Justitia et Pax is een plan bedacht om te proberen het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse zaken bij de zaak te betrekken. Mulemeri zelf heeft contact gelegd met de Nederlandse ambassade en een brief geschreven aan premier Rutte. Een vertegenwoordiging van Congo-Ned en van Justitia et Pax heeft vervolgens een gesprek gevoerd op het Ministerie van Buitenlandse zaken met de heer Van Loosdrecht van de Afrika-sectie. Deze beloofde over de zaak te zullen nadenken en deze ook in EU-verband aan de orde te zullen stellen. Kort daarna overviel M23, samen met het Rwandese leger, de stad Goma en moest Mulemeri zelf onderduiken.

Hoewel de ontwikkeling sindsdien wat onze inbreng aangaat, is gestagneerd betekent dit niet dat de kwestie is afgeschreven. Steeds opnieuw vragen in Congo zelf niet-gouvernementele organisaties aandacht voor de decennialange straffeloosheid en klinken oproepen voor de introductie van

gemengde gespecialiseerde kamers of voor een apart *internationaal straftribunaal voor de RDC* .zoals de VN hebben opgezet voor Sierra Leone.

3.2 Brief aan minister Ploumen

Eind januari stuurde Yesu Kitenge, die ook voorzitter is van de Congolese vereniging Lisanga, een uitvoerige brief aan de minister van Buitenlandse handel en Ontwikkelingssamenwerking, mevrouw L. Ploumen. De brief was mede ondertekend door een aantal vertegenwoordigers van de Congolese gemeenschap in Nederland. Aanleiding was de voorgenomen reis van mevrouw Ploumen naar de landen van het Grote Merengebied. In de brief werd gewezen op het kort ervoor gepubliceerde rapport van de VN-experts waarin de betrokkenheid van Rwanda en Uganda bij de oorlog in Oost-Congo werd aangetoond, en op de manifeste fraude door Joseph Kabila bij de presidentsverkiezingen van november 2011.

Terugkijkend kan nu gezegd worden dat verscheidene van de eisen die in de brief werden geformuleerd inmiddels zijn gerealiseerd, zoals het beëindigen van budgetsteun (door Nederland en een aantal andere landen) aan Rwanda, uitlevering van Bosco Ntaganda aan het Strafhof en een krachtiger interventie van VN-troepen om de door Uganda en Rwanda bewapende milities de kop in te drukken. Maar andere misdadigers zoals Laurent Nkunda lopen nog vrij rond en kostbare grondstoffen uit Congo worden nog steeds illegaal verhandeld via Uganda en Rwanda.

3.3 Proces Yangambi

Firmin Yangambi is op 14 juni 2011 in hoger beroep door het Militair Hooggerechtshof tot 20 jaar gevangenisstraf veroordeeld. Zijn mede-beklaagden Ben Olangi en Eric Kikunda kregen 10 jaar, kolonel Elia Lokundu werd vrijgesproken. Yangambi is voorzitter van de mensenrechten-organisatie 'Fondation Paix sur Terre' in Kisangani, advocaat in Kisangani en bovendien verbonden aan de balie van het Internationaal Strafhof in Den Haag. Voor de beschuldiging van poging tot gewapende opstand is ook in hoger beroep geen spoor van bewijs geleverd. De drie hebben een verzoek om cassatie ingediend bij het Cour Suprême, het hoogste rechtscollege, dat aanvankelijk door Congolese juristen als kansrijk werd beoordeeld. Na enkele vreemde gebeurtenissen, zoals poging tot ontvreemding van het dossier bij het Hof, is het appel in een geheime zitting zonder argumentatie of aanwezigheid van de verdediging afgewezen. Intussen is door de Belgische publicist Didier de Lanoye speciaal ten behoeve van Eric die zijn schoonzoon is, een actie ingezet bij het Belgische Ministerie van Buitenlandse zaken. Hij wil een procedure starten bij de Belgische rechter vanwege de marteling en andere mensenrechtenschendingen die Eric c.s. zijn aangedaan. In het zoeklicht staat met name de Congolese militaire hoofdaanklager Mukuntu die primair verantwoordelijk is voor deze wandaden. Congo-Ned heeft de actie gesteund en is medeondertekenaar van een desbetreffende petitie die in de pers is verschenen.

De hoop is nu meer gericht op de aangekondigde amnestieregeling. Firmin Yangambi is ervan overtuigd dat de voorwaarden zo zullen zijn dat hun zaak eronder zal vallen. We kunnen slechts afwachten.

3.4 Materiële hulp

De Stichting Amani ya Congo beschouwt het niet als haar taak om zelf ontwikkelingsprojecten in Congo op te zetten of te subsidiëren. Niettemin hebben we de afgelopen jaren enkele initiatieven gesteund van Congolezen in Nederland om in hun land iets op te zetten wat mensen daar verder helpt.

Dat betreft in de eerste plaats het werk van Heri Njila bij **Uvira/Fizi** in Zuid-Kivu. Dit project, opgezet door de Nederlandse stichting SRDA, beoogt vorming en beroepstraining van werkloze jongeren, steun aan alleenstaande moeders om met handwerk het hoofd boven water te houden, en landbouwontwikkeling om de plaatselijke voedselsituatie te verbeteren. Sinds begin van dit jaar heeft hij zich met materiële goederen uit Nederland voor langere tijd ter plaatse gevestigd. We hebben hem

bij de start geholpen met enige financiële middelen en volgen zo goed en zo kwaad als het gaat de vooruitgang van zijn project.

Jean Biampata met wie we al sinds jaren contact hebben, wil graag bijdragen om zijn geboortestad **Nioki** (Bandundu) leven in te blazen. Behalve om herstel van haveninstallaties aan de rivier gaat het om enkele basisvoorzieningen ten behoeve van het armlastige regionale ziekenhuis dat wordt gerund door de lokale ngo Devilac. Met behulp van Medic, een Nederlandse organisatie die afgedankte medische apparatuur recyclet, hebben we een pakket medische instrumenten uitgezocht en ter beschikking gesteld.

3.5 Activiteiten in Nederland

Congo-Ned nam regelmatig deel aan de werkzaamheden van het Congo Overleg met vertegenwoordigers van andere ngo's die in de regio actief zijn en van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De coördinatie van het overleg was in handen van Tina Lain van IUCN-Nederland.

Een nieuw punt van zorg is de oliewinning op land (on shore) waarvoor Kabila concessie verleent zonder garanties voor het milieu of voor het welzijn van de lokale bevolking. Reeds geruime tijd vindt winning plaats door de Franse onderneming PerencoRep in het kustgebied van Boma aan de Atlantische oceaan. Protesten van de bevolking tegen de vervuiling zijn pas recent boven tafel gekomen door een rapport van de lokale ngo ADEV en CCFD-Terre Solidaire, een internationale katholieke organisatie. Het verslag van de situatie vormt een waarschuwing voor wat ook (op veel groter schaal) dreigt te gebeuren in het oostelijk grensgebied, waar Kabila toezeggingen heeft gedaan voor proefboringen in het bekende Virunga park. Samen met lokale natuurbeschermers proberen IUCN en andere internationale ngo's een milieuramp te voorkomen.

Ten huize van Paul Mbikayi ontvingen we de Congolese activist John Mpaliza die door middel van een voettocht langs een aantal grote Europese steden aandacht probeert te krijgen voor de oorlogen en geweldplegingen die de bevolking van zijn land teisteren. Hij wordt bijgestaan door een religieuze congregatie in Italië, het land waar hij sinds zijn vlucht uit Congo verblijft.

Het bureau publiceerde twee keer een nieuwsbrief: Nieuwsbrief 24 in januari en Nieuwsbrief 25 in december. Beide zijn te raadplegen via onze website. Op aanwijzing van de belastingdienst is onze website aangevuld met ondermeer een aantal administratieve gegevens.

Financieel verslag 2013

Inkomsten		Uitgaven	
Giften	2.230,00	Algemene kosten	408,48
Verkoop materiaal	7,00	Afschrijving computer	150,00
		Reiskosten Benelux	118,20
Rente Plusrekening	1,35	Portokosten	8,05
		Noodhulp	168,75
		Steun Firmin Yangambi	333,85
		Project Uvira	1.343,40
		Project Devilac	477,75
		----- +	
		Totaal uitgaven	3.008,48
		Saldo (tekort)	-/- 770,13
	----- +	----- +	
<i>Totaal</i>	2.238,35	<i>Totaal</i>	2.238,35

23/04/2014